

MAAKUNNAN LIITTOJEN LAUSUNTO EDUSKUNNAN SIVISTYSVALIOKUNNALLE LIIKUNTALAIN 7§:N KUMOOAMISESTA

Maakunnan liitot kiittävät mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä, jossa ehdotetaan kumottavaksi liikuntalain 7§ koskien alueellisia liikuntaneuvostoja. Useat maakunnan liitot ovat jo lausuntovaiheessa syksyllä 2025 lausuneet esitysluonnoksesta ja tuoneet silloin esiin huolensa alueellisen näkökulman heikentymisestä.

Maakunnan liitot pitävät perusteltuna ja tarpeellisenä sitä, että lainsäädäntö päivitetään vastaamaan 1.1.2026 voimaan tullutta valtion aluehallinnon uudistuksen jälkeistä tilannetta. Esityksen toteutuessa on kuitenkin vaarana, että alueellinen osallisuus heikkenee ja liikunnan kehittämistyö etäänny paikallisista toimijoista. Tästä syystä on konkreettisin toimenpitein ja esimerkiksi luomalla uusia pysyviä yhteistyömekanismeja varmistettava, ettei alueellinen asiantuntemus ja paikallinen osallisuus heikenny muutoksen seurauksena.

Uusi Lupa- ja valvontavirasto on valtakunnallinen eikä sillä ole alueellisia rakenteita. Hallituksen esityksen mukaan uudessa virastossa pystytään liikuntapaikkarakentamisen avustuksissa huomioimaan alueelliset olosuhteet ja lähtökohdat jakamalla tehtäviä ”alueellisesti sen mukaan, missä asian käsittelemiseksi tarvittavat resurssit ja asiantuntemus sijaitsevat”. Maakunnan liitot katsovat, että **pelkästään henkilöstön nykyiseen sijaintiin perustuva malli ei turvaa alueellisten näkökohtien riittävää ja tasapuolista huomioon ottamista päätöksissä**. Alueellisen näkökulman ja asiantuntemuksen varmistamiseen tarvitaan muita konkreettisia toimia. Maakunnan liitot pitävät myönteisenä sitä, että lausuntopalautteen perusteella myös valtioneuvoston asetukseen liikunnan edistämisestä ehdotetaan muutoksia. Erityisen tärkeää tässä suhteessa on, että asetukseen kirjataan lausuntomenettely maakuntien liittojen ja viraston välillä kuntien liikuntapaikkarakentamisen hankkeista osana valtionavustusprosessia sekä alueellisten toimijoiden yhteistyön kehittäminen liikunnan edistämisessä.

Maakunnan liitot korostavat, että maakunnan liittojen antama lausunto liikuntapaikkarakentamisen hankkeista tulee olla vakiintunut ja velvoittava osa viraston menettelyä, kuten nyt asetustasolla ehdotetaan. Lausuntomenettely tukee alueellista asiantuntemusta ja tuo päätöksentekoon selkeän, kuntien muodostaman alueellisen tahon näkemyksen, vahvistaen sen legitimitettiä.

Hallituksen esityksessä todetaan, että valtionavustusprosesseissa tullaan hyödyntämään nykyistä tehokkaampia yhteistyömuotoja, mutta maakunnan liittojen näkemyksen mukaan ne eivät kuitenkaan voi kokonaan korvata alueellisten liikuntaneuvostojen tekemää tärkeää työtä alueellisten näkökohtien huomioon ottamisessa. Näemme myös, että viraston ja alueiden välisen yhteistyön muotoja tulee edelleen vahvistaa. Tätä henkeä heijastelee myös asetusehdotus, johon on Lupa- ja valvontaviraston tehtäväksi kirjattu eri hallinnonalojen ja alueellisten toimijoiden välisen yhteistyön kehittäminen liikunnan edistämisessä.

Satu Sikanen
maakuntajohtajien puheenjohtaja
maakuntajohtaja, Etelä-Karjalan liitto